

Erhvervsuddannelserne

I fremtiden kommer Danmark til at mangle erhvervsuddannede. Alligevel er optaget på de gymnasiale uddannelser vokset støt i de sidste mange år, og optagelsen på erhvervsskolerne er faldet tilsvarende. I Radikal Ungdom vægter vi uddannelse meget højt, og ønsker at alle unge har muligheden for en god uddannelse. Det kan vi kun opnå, hvis der er en bred vifte af ungdomsuddannelser som alle er af høj kvalitet, således at alle kan finde en, som passer til dem. Vi ønsker, at alle unge vælger den ungdomsuddannelse, der passer dem bedst, på baggrund af deres faglige interesser og ikke fravælger en uddannelse på grund af strukturelle eller kulturelle problemer. Ved at højne kvaliteten på erhvervsuddannelserne vil det forhåbentligt få flere unge til at vælge erhvervsskolerne frem for gymnasiet.

Radikal Ungdom mener, at de fire vigtigste problemstillinger på erhvervsskoleområdet i dag er:

- ? For lavt og meget svingende fagligt niveau
- ? Dårlig præsentation af erhvervsskolerne i grundskolen
- ? Sociale problemer; bl.a. for mange der dropper ud
- ? Massiv mangel på elevpladser

Det faglige niveau

Vi ser i dag, at det faglige niveau på vores erhvervsuddannelser er meget svingende mellem de enkelte skoler og de enkelte fag. Hvis erhvervsskolerne skal være konkurrencedygtig som et ungdomsuddannelsesstilbud, så er dette selvfølgelig et nødvendigt sted at sætte ind. Investering i uddannelse er en investering i fremtiden. Fra samfundets side kan vi især forbedre området ved at sikre udbredelsen af de gode idéer, en høj faglighed hos lærerne og de nødvendige økonomiske ressourcer.

Derfor mener Radikal Ungdom, at

- ? Innovation skal opprioriteres i de håndværks- og designorienterede fag.
- ? Der skal oprettes en uddannelse for unge, der ønsker at lave deres egen start-up virksomhed. Der findes allerede mange privat- og erhvervsøkonomiske fag på erhvervsuddannelserne, og sammen med en praktikperiode hvor man kan få meget konkret erhvervs erfaring, er en erhvervsuddannelse ideel for et talentfuldt ungt menneske, der ønsker at starte sin egen virksomhed.
- ? Alle lærere på erhvervsuddannelserne skal igennem et pædagogikum på linje med det, der findes for lærere på de gymnasiale uddannelser. Dette skal sikre, at lærerne ikke blot er fagligt stærke, men også er dygtige udi faglig kommunikation.
- ? Lærerne på erhvervsskolerne skal løbende efteruddannes, således at man udnytter lærerressourcerne bedst muligt.
- ? Privatøkonomi bør være en del af matematikundervisningen på grundforløbet. Erhvervsskoleelever får, i forhold til jævnaldrende, en meget høj indkomst, hvis de har

en læreplads. Derfor bør undervisningen forberede eleverne på at administrere deres økonomi.

- ❓ Der skal opsættes nationale målsætninger for faguddannede lærere i fagene matematik og dansk, som oftest dækkes af lærere med andre hovedkompetencer.
 - Taxameterordningen skal ændres, således at færdiggørelsestaxameteret helt overføres til undervisningstaxameteret. Dette skal sikre, at skolerne fokuserer på den gode undervisning og ikke på færdiggørelsesprocenten. Der skal desuden indføres en socialfaktor baseret på forældres uddannelsesbaggrund, som ganges på undervisningstaxameteret. På denne måde får ungdomsuddannelser med en høj grad af socialt svage elever flere midler til at sikre den gode undervisning.

Optagelsen

Mange grundskoleelever vælger erhvervsuddannelserne fra simpelthen fordi de ikke har et stort nok kendskab til uddannelsen eller fordi de mener, at vil have flere muligheder senere hen, hvis de vælger en gymnasial uddannelse. Vi mener, at processen med at sikre et større optag på erhvervsskolerne skal ske allerede i grundskolen, hvor de praktiske fag skal stå stærkere, og UU-vejledningen skal være bredere. Det er desuden vigtigt, at vi sikrer fleksibiliteten i vores uddannelsessystem, så det giver plads til det enkelte individ.

Derfor mener Radikal Ungdom, at

- ❓ Der skal ikke være karakterkrav på erhvervsuddannelserne såvel som på nogle andre ungdomsuddannelser. I stedet skal optaget på erhvervsuddannelserne foregå igennem et forbedret UU-vejledningssystem, således at vi får et system, der bygger på muligheder frem for begrænsninger.
- ❓ Der skal oprettes en uddannelse for studievejledere/UU-vejledere parallelt til uddannelser i socialt arbejde, for at sikre at vejlederne har forskellige baggrunde og for at hæve anseelsen for jobbet.
- ❓ Alle grundskoleelever skal til samtale med deres UU-vejleder og en af klassens teamlærere for at gennemgå og spørge ind til deres ungdomsuddannelsesvalg, uddannelsesparathed og motivation.
- ❓ UU-vejledningsforløbets målsætning skal tilpasses den enkelte elev. For nogle kan fokus være valg af ungdomsuddannelse, mens fokus for andre kan ligge på valg af studieretning, uddannelsesparathed, sigte mod videregående uddannelse etc.
- ❓ Parathedsvurderingen i UU-vejledningsforløbet skal fjernes, fordi den er med til at opdele eleverne i A- og B-hold. I stedet skal UU-forløbet munde ud i, at hver elev får en anbefaling på, hvad de skal efter folkeskolen, som udarbejdes af studievejleder, lærer og elev i fællesskab.
- ❓ "Åben skole"-principperne skal anvendes i de praktiske fag, så eleverne har mulighed for at forbinde deres viden med virkeligheden, og så de får en bedre forståelse for, at de praktiske fag har lige så stor værdi for deres fremtid som de boglige fag. Af samme

årsag er det også vigtigt, at eleverne har mulighed for at opleve brobygning på erhvervsskolerne.

- ❓ Antallet af erhvervsskoleuddannelser, hvor det er muligt at tage en EUX skal udvides. Dette skal sikre en større fleksibilitet inden for vores uddannelsessystem, så folkeskoleelever ikke fravælger erhvervsuddannelserne, fordi de frygter, at det vil give dem færre muligheder senere i deres liv.
- ❓ Folkeskolens praktiske fag skal være repræsenteret på skemaet hele vejen fra 1. til 9. klasse. Folkeskolens formål er at forberede eleverne til mange forskellige slags videre liv og uddannelse, og derfor skal de praktiske fag også være en del af hele folkeskolen. Tiden til de praktiske fag kan findes ved at reducere antallet af kristendomstimer eller fjerne den understøttende undervisningstid fra elevernes skema, således at den kun bruges som holdtimer for lærere, som det oprindeligt var tiltænkt i folkeskolereformen af 2013. De praktiske fag skal desuden honoreres som en vigtig del af elevens skoleliv, og derfor skal disse fag også indgå i elevplaner, elevsamtaler etc.
- ❓ Man skal forsat kunne starte direkte på hovedforløbet af erhvervsuddannelserne, hvis man har to års relevant erhvervs erfaring, og få en realkompetencevurderingen, hvis man er over 25 år (EUV).

Det sociale

Erhvervsskolernes svingende popularitet har i en årrække betydet, at en stor del af de socialt stærke elever valgte erhvervsskolen fra og de gymnasiale uddannelser til. I kombination med det manglende faglige niveau, manglen på praktikpladser, og at det kan være nødvendigt at flytte som meget ung for sin uddannelse, har dette betydet en del koncentration af sociale problemer på nogle erhvervsskoler. I mange tilfælde betyder det, at eleverne dropper ud af skolen, hvilket sjældent er det bedste for hverken elev eller det omgivende samfund.

Derfor mener Radikal Ungdom, at

- ❓ Der skal oprettes flere campusmiljøer, hvor forskellige ungdomsuddannelser er samlet, og campusmiljøer med tilknyttede 10. klasser, som i perioder deltager i forskellige linjers undervisning og på denne måde får et særligt grundlag for at vælge den rigtige erhvervsuddannelse. Campusmiljøerne skal sikre et større kendskab til erhvervsskolerne og sikre et bedre samarbejde på tværs af de forskellige dele af uddannelsessystemet.
- ❓ Der skal udbydes kommunale mentorordninger for unge med sociale problemer, hvor mentoren fungerer som én enkelt kontaktperson til hele det offentlige. Denne mentor skal samarbejde med erhvervsskolernes lærere og særligt studievejledere for at gøre det muligt at tage en erhvervsuddannelse trods sociale problemer.
- ❓ På de enkelte uddannelser skal der undervises i relevante arbejdsskader. Dette gælder også for uddannelser, som leder mod et mere stillesiddende job.
- ❓ På kommunalt plan skal der arbejdes for at sikre flere kollegier og ungeboliger i nærheden af erhvervsskoler. Dette skal modvirke sociale problemer, der opstår som følge af, at unge erhvervsskoleelever er nødt til at flytte for deres uddannelse.

- ? Socioøkonomiske vilkår skal tages med, når man fordeler elever på de danske erhvervsskoleuddannelser, således at vi ikke ser en større skævvridning i de sociale problemer skolerne imellem. Transportmuligheder og personlig valg skal selvfølgelig også indgå i beslutningen om den endelige fordeling. Det kan man gøre ved at inddrage de samme økonomiske parametre, som man bruger til at udregne SU-takster og ved at inddrage forældrenes uddannelsesbaggrund.

Manglen på elevpladser

Manglen på elevpladser har været en af erhvervsuddannelsens helt store kamppladser de sidste mange år, og kampen er ikke slut endnu. På trods af at vi forudser en mangel på erhvervsuddannede i fremtiden, tager for få virksomheder ansvar for elevpladserne. Men ansvaret hviler ikke alene på virksomhederne og eleverne. Både skolerne, politikerne og det omgivende samfund må nødvendigvis løfte deres del af byrden, hvis vi ønsker at løse denne massive problemstilling.

Derfor mener Radikal Ungdom, at

- ? Der skal udstedes sociale klausuler ved al bebyggelse og ved reovering af alt offentligt byggeri. På denne måde sikrer vi, at det offentlige bidrager med elevpladser.
- ? Ofte er virksomheder ikke klar over, hvordan de skal få elever, eller hvordan de drager nytte af de mange fordelagtige ordninger, der er tilknyttet eleverne. Derfor skal kontakten mellem erhvervsskolerne og virksomhederne forbedres.
- ? Virksomheder skal have et bedre økonomisk incitament til at tage lærlinge. Derfor skal der være et tilskud til de virksomheder, der tager lærlinge, og en bøde til de virksomheder, der ikke tager deres passende andel af elever, såfremt der er elever uden læreplads.
- ? Det skal være nemmere for små virksomheder at deles om at oprette elevpladser, således at det bliver et mere overskueligt projekt for den enkelte virksomhed.
- ? Det skal fortsat være en mulighed at få skolepraktik, hvis det ikke er muligt at finde en elevplads.
- ? Håndværkerfradraget skal fjernes og erstattes af et grønt fradrag. På denne måde sikrer vi både flere private grønne tiltag og flere elevpladser.
- ? EMMA-kriterierne for at være kvalificeret til skolepraktik (Egnet, Mobil faglig, Mobil geografisk og Aktivt søgende) skal ændres til EA (Egnet og Aktivt søgende). På nuværende tidspunkt, skal enhver erhvervsskoleelev på 16-17 år være parat til at flytte til den anden ende af landet og til at tage en elevplads på en uddannelse, der ligger langt fra deres egen. Dette kan resultere i sociale problemer og i mange tilfælde, at eleverne dropper ud af skolen.
- ? Elever, der er droppet ud af deres uddannelse som følge af mangel på elevpladser, skal tælles med i de nationale tal for manglende elevpladser. Så længe de elever, der allerede er droppet ud ikke tælles med, ser vi kunstigt lave tal, der ikke viser os problemets fulde omfang.
- ? De internationale muligheder for elevpladser skal tydeliggøres. Dette skal ske ved, at der findes en studievejleder med kompetence inden for emnet tilknyttet hver skole.

Skolerne skal desuden tilbyde intensive sprogkurser i sprog som tysk, engelsk etc. Endelig skal der lægges et særligt fokus på mulighederne for udveksling inden for Skandinavien.

- ❓ Der er en skæv fordeling på erhvervsuddannelserne som gør, at det kan være svært at finde en læreplads hos en af de mest populære uddannelser, og nemt hos en af de mindre populære uddannelser. Derfor skal eleverne i højere grad have kendskab til flere erhvervsuddannelser inden de træffer det endelige valg af uddannelse.

Den gode læreplads

I Danmark har vi mange dygtige faglærte, og det skal vi selvfølgelig blive ved med at have. Læretiden på en almindelig erhvervsuddannelse er den del af uddannelsen, som fylder mest. Derfor er det vigtigt, at vi sikrer os, at de virksomheder som ansætter lærlinge, uddanner dem godt. Det har i mange år fungeret fint, men eftersom at flere virksomheder bliver automatiseret og specialiseret, så indskrænker det også muligheden for, at en elev kan blive dygtig og får en bred uddannelse.

Derfor mener Radikal Ungdom, at

- ❓ lærlinge skal føre logbog mens de er i praktik for at sikre, at de bruger nok tid på at lære forskellige discipliner.
- ❓ de resultater eleverne opnår på skolen, skal sammenlignes med hinanden. Det vil betyde, at vi kan identificere de virksomheder, som uddanner deres lærlinge ringest, hvis for eksempel en overvejende stor del af elever, som står i lære i samme virksomhed, opnår dårlige resultater på uddannelsen.
- ❓ de virksomheder, som uddanner deres lærlinge godt, skal fremhæves for elever, som skal til at søge læreplads. På den måde sikrer vi, at de virksomheder, som uddanner deres lærlinge bedst, modtager så mange lærlinge de kan.
- ❓ studievejledningen og særligt praktikvejlederne skal prioriteres. Praktikvejlederne skal følge op på deres lærlinge mens de er i praktik, således at eventuelle problemer kan løses. Dette kunne være faglige problemer, eller hjælp til at kontakte en evt. fagforening ved arbejdsmiljørelaterede problemer.

Opdateret på Hovedbestyrelsesmøde 4 d. 29.-30. maj 2021